ชื่อ เรื่องวิทยานิพนธ์ ชื่อผู้ เขียน วิทยาศาสฅรมหาบัณฑิต การตอบสนองต่อวิธีการใส่โบรอนในถั่วสกุล VIGNA นางสาว สุพร ปรีคิศรีพิพัฒน์ เกษตรศาสตร์ (สาขาวิชาพืชไร่)

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ : อจ.คร.เบญจวรรณ ฤกษ์เกษม

อจ.คร.เบญจวรรณ ฤกษ์เกษม ประธานกรรมการ ผศ.คร.นิวัติ ทิรัญบูรณะ กรรมการ รศ.เฉลิมพล แชมเพชร กรรมการ อจ.พฤกษ์ ยืบมันตะสิริ กรรมการ

บทคัดย่อ

ถั่วเขียวผิวมันพันธุ์อู่ทอง 1 และถั่วเขียวผิวคำพันธุ์รีเกอร์ (Regur) เป็นพืชตระกูลถั่ว ที่มีการตอบสนองต่อการขาดโบรอนอย่างชัดเจน การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาอัตราและวิธีการที่ เหมาะสมในการใส่โบรอนให้แก่ถั่วเขียวในดินที่มีโบรอนต่ำ (Low Humic Gleys) และศึกษาถึง ความสัมพันธ์ของปริมาณโบรอนในใบพืชที่มีต่อผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิต

การทคลองทำที่ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในคินชุค สันทราย (San Sai Series) ที่มีปริมาณโบรอนที่สะกัดได้ด้วยน้ำร้อน (Hot water soluble) ในระดับ 0.10 - 0.14 ppm โดยให้โบรอนในอัตราและวิธีต่าง ๆ ในถั่วเขียว ผิวมันและผิวคำ ผลการทคลองพบว่าการให้โบรอนอัตรา 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ ทำให้ผล ผลิตของถั่วเชียวผิวมันและผิวคำเพิ่มขึ้น 25 และ 39 เปอร์เซนต์ ตามลำคับ การใส่โบรอนอูป หว่านและแถบตามร่อง อัตรา 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ ให้ผลใกล้เคียงกัน การให้โบรอน อัตราที่มากกว่า 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ ทำให้ผลผลิตของถั่วเขียวผิวมันลดลงอย่างมาก สำหรับถั่วเชียวผิวคำไม่แสดงความแตกต่างทางสถิติ การให้โบรอนทางใบในถั่วเชียวผิวคำ 2 หรือ 4 ครั้ง ที่ความเข็มขัน 0.05 - 0.10 เปอร์เซนต์บอแรกซ์ ผลผลิตเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับการ ให้ทางคิน 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ โดยพบว่าจำนวนข้อผักและจำนวนผักเพิ่มขึ้นเมื่อให้โบรอนทางใบครั้งเดียวที่ระยะเริ่มออกดอก (early flowering) สำหรับถั่วเขียวผิวมันการให้ ทางใบไม่ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นได้ การทคลองคังกล่าว พบความสัมพันธ์ระหว่างโบรอนกับผลผลิต และองค์ประกอบผลผลิตโดยเฉพาะจำนวนข้อผัก จำนวนผัก และน้ำหนักผักต่อตันใน ถั่วเขียวผิวคำ สำหรับถั่วเขียวผิวมันเฉพาะน้ำหนักผักเท่านั้น ที่แสดงความสัมพันธ์กับผลผลิต

ปริมาณโบรอนในใบที่เพิ่งโคเต็มที่ของถั่วเขียวผิวคำ (Youngest fully expanded leaf, YFEL) ในระยะเริ่มผักอ่อนมีค่า 18.3 ppm จะมีผลต่อการลคลงของจำนวนข้อผักและ จำนวนผักถึง 50 เปอร์เซนต์ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณโบรอนในใบที่ค่า 26.9 ppm สำหรับ ถั่วเชียวผิวมันผลผลิตจะเพิ่มขึ้นตามปริมาณโบรอนในใบจนถึง 22.4 ppm ในระยะเริ่มออกคอกที่ ระคับการให้โบรอน 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ หลังจากจุดนี้แม้ว่าปริมาณโบรอนในใบจะ เพิ่มขึ้น แต่ทำให้ผลผลิตลดลง ปริมาณโบรอนในเมล็คที่ค่า 10.3 และ 8.8 ppm ในถั่วเขียวผิว มันและผิวคำตามลำคับ พบว่ามีความสัมพันธ์กับผลผลิตเช่นเคียวกับโบรอนในใบ

การทดลองนี้พอสรุปได้ว่าภายใต้สภาพแวดล้อมในการศึกษานี้ การใส่โบรอนอัตรา 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ ทางคินโดยวิธีหว่านหรือแถบตามร่องสามารถแก้ไขบัญหาการชาด โบรอนได้ทั้งในถั่วเชียวผิวมันและผิวดำ สำหรับการให้ทางใบใด้ผลเช่นเดียวกับการให้ทางคิน 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ เฉพาะในถั่วเชียวผิวคำ การให้โบรอนในอัตราสูงกว่า 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ จะทำให้ผลผลิตของถั่วเชียวผิวคำ การให้โบรอนในอัตราสูงกว่า 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ จะทำให้ผลผลิตของถั่วเชียวผิวคำ การให้โบรอนในอัตราสูงกว่า 4 กิโลกรัมบอแรกซ์ต่อเฮกตาร์ จะทำให้ผลผลิตของถั่วเชียวผิวคำสัมพันธ์กับการลดลงของผลผลิตในถั่วเชียวผิวคำสัมพันธ์กับการลดลงของจำนวนผักและปริมาณโบรอนในใบที่เพิ่งโตเต็มที่ (YFEL) บริมาณโบรอนที่ใส่ในใบที่เพิ่งโตเต็มที่ (YFEL) พบว่ามีความสัมพันธ์กับผลผลิตมากกว่าใบอ่อนคลี่แล้ว (YOL) ดังนั้นการวิเคราะห์ใบที่เพิ่งเจริญตนเต็มที่ (YFEL) ของถั่วทั้ง 2 ชนิด พอจะเป็นเครื่องชี้ถึงปริมาณโบรอนที่เป็นประโยชน์ต่อพืชว่าอยู่ในระดับที่ขาดหรือว่าเพียงพอต่อพืช

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved Thesis Title

Responses to Boron Applications in VIGNA

Author

Miss. Suporn Predisripipat

M.S.

Agriculture (Agronomy)

Examining Committee: Lecturer Dr. Benjavan Rerkasem

Chairman

Assist. Prof. Dr. Niwat Hiranburana

Member

Assoc. Prof. Chalermpone Sampet

Member

Lecturer Mr. Phrek Gypmantasiri

Member

ABSTRACT

Green gram (Vigna radiata) and black gram (Vigna mungo) are two important legumes that have been found to be affected by boron deficiency. The objectives of this study were to compare rates and methods of application of boron in green gram (Vigna radiata) black gram (Vigna mungo) on a Low Humic Gley Soil and to study relationships between boron content in plant, yield and yield components.

A field experiment was carried out from May to July 1986 on Sai soil at the Multiple Cropping Centre research station, Chiang Mai University. The soil had an average hot water soluble boron of 0.10 - 0.14 ppm. Boron was applied by broadcasting, banding and foliar spraying on green gram, cv. Uthong 1, and black gram, cv. Regur.

An application of 4 kg borax/ha increased the yield of black gram by 39% and green gram 25%. Four kilogram borax/ha, banded had similar effect as broadcasted in both species. Further increase in the rate of borax higher than 4 kg borax/ha sharply decreased the grain yield of green gram, but had no significant effect on the black gram. Foliar applications of boron, spraying twice or four times (concentration 0.05 - 0.10% borax), had the same effect in increasing the grain yield of black gram as 4 kg/ha of borax applied to the soil. The effect of foliar application in increasing the number

pod-bearing nodes and podset in black gram was apparent even after one spraying at early flowering. However, foliar application could not increase grain yield in green gram. In black gram there was a clear positive relationship between the effect of boron on grain yield and the number of pod-bearing nodes, pod number and weight per plant. In green gram the only yield component that showed some correlation with grain yield was pod dry weight.

In black gram, boron in the YFEL at podset (R3) at 18.3 ppm was associated with 50% reduction in podset, in number of pod-bearing nodes and pods/plant compared with those with 26.9 ppm of boron in the YFEL. In green gram the grain yield increased with increasing boron in the leaves to 22.4 ppm at 4 kg borax/ha applied to the soil, after which further increase in leaf boron was associated with a reduction in grain yield. Seed boron at 10.3 ppm and 8.8 ppm in green gram and black gram, respectively were correlated with grain yield, in the same way as the leaf boron.

Under the environmental conditions of the current study boron deficiency in green and black gram was successfully corrected by an application of 4 kg/ha of borax, applied either by broadcasting or in band. Foliar application was as effective as 4 kg borax/ha for black gram, but not green gram. Higher rates of borax than 4 kg borax/ha could be harmful, especially to reduce grain yield of green gram. Reduction in grain yield in black gram was associated with reduced pod set and lower boron in the YFEL. Boron in leaf differed with stage of growth, species, leaf age and boron application. Boron in YFEL was closely related to yield than that in YOL. Then, YFEL boron could be used as an index tissue to the amount of available boron, deficient or sufficient level to plant.